

www.sk.ee

Privaatsus versus identiteet: eetikas ja õiguses

Katrin Laas-Mikko

SK

Isikukood allkirjastamise sertifikaadis:

Leedu juhtum

Leedu Ülemhalduskohus:

- „/.../ isikukoodi kasutuse viis – avalikustamine, on imperatiivselt keelatud.“
- „andmete töötleja saab objektiivselt oma funktsioone täita ilma isikukoodita.“
- Järeldus: ...isikukoodi kasutust e-dokumentide ja e-kirjade allkirjastamiseks tuleb pidada isikuandmete ülemääraseks töötlemiseks

Sõrmejälje biomeetria andmekogu: Hollandi juhtum

"Privacy First Foundation, 29 November 2010, Trial against the new Passport Act.
Photo: Guus Schoonewille".

Euroopa Kohus:
„/.../ seda, et Euroopa regulatsioon lubab sõrmejälje kujutiste salvestamise vaid passidesse, ei saa interpreteerida seadusliku alusena andmete kogumiseks tsentraliseeritud andmebaasi või selliste andmete kasutamist muuks otstarbeks kui vältimaks illegaalset sisenemist Euroopa Liitu.“

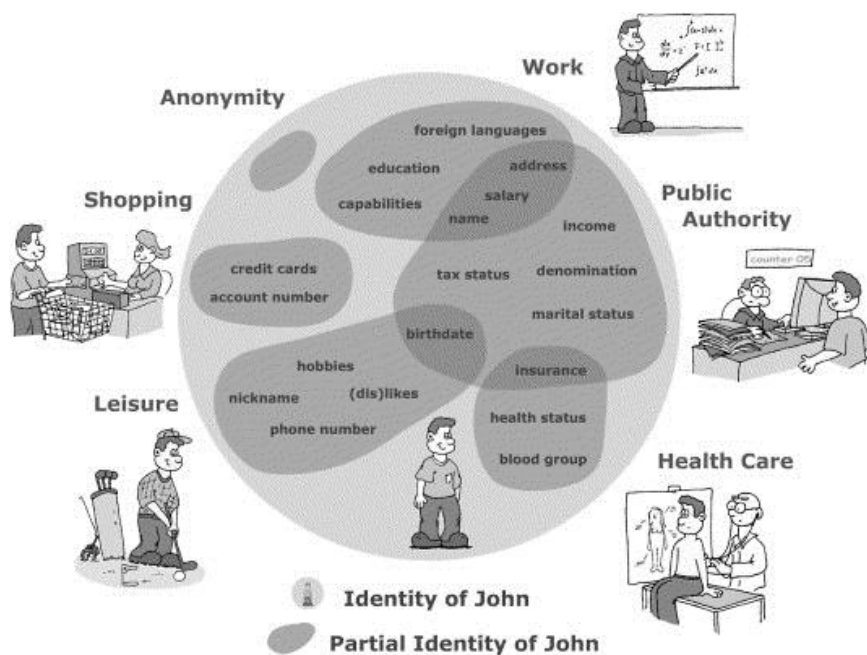

Privaatsus versus innovatsioon?

**Veidi sellest, mida mõistakse
privaatsuse all...**

Privaatsus sotsiaalse praktikana

Privaatsus on sotsiaalne praktika, mis võimaldab sotsiaalsel toimijal/isikul tõmmata piiri enda ja teiste vahele, olla sotsiaalses suhtluses avatud või suletud (Regan and Steeves, 2012)

Privaatsuse funktsioonid

- Peamine funktsioon
 - „Liberaalsetes ühiskondades väärtustatakse privaatsust ja vajatakse isikuvabaduste ja autonoomia kaitsmiseks, iga isiku vabaduse kaitseks teostada iseend ja seega hüvelise elu nimel“ (Beate Rössler, 2005)
- Unustatakse tihti sotsiaalne tähendus
- Sõltuvalt kontekstist võib kaitsta muid seotud väärtusi – inimväärikus, usaldus ...

Kuidas kindlaks teha, et privaatsus on rikutud?

Informatsioonilise enesemääramise teooria

Informatsiooniline privaatsus on isiku õigus otsustada, kes ja mis ulatuses saavad juurdepääsu tema andmetele ja mis ulatuses on teistel isikutel neid andmeid õigus kasutada (Moore, Rössler etc)

„Contextual integrity“ teooria

Kontekstiline terviklikkus on säilitatud, kui informatsioonilisi norme austatakse.

Informatsioonilised normid on väljendatavad nelja parameetri kaudu:

- Kontekst
- Toimijad
- Informatsiooni liik
- Infovahetuse printsiibid (Nissebaum)

Õiguslikud raamid EL-s

- Direktiiv 46/95/EC of 1995 nn Isikuandmete kaitse direktiiv
- 27 EL liikmesriiki -> 27 isikuandmete kaitse seadust
 - Ühtsed alusprintsiibid (seaduslikkuse, eesmärgipärasuse jms printsiibid)
 - Keskmises isiku informeeritud nõusolek
 - Erandid nõusolekust kehtestatud seaduses
 - Seaduse alusel, andmesubjektiga sõlmitud lepingu täitmiseks jne.

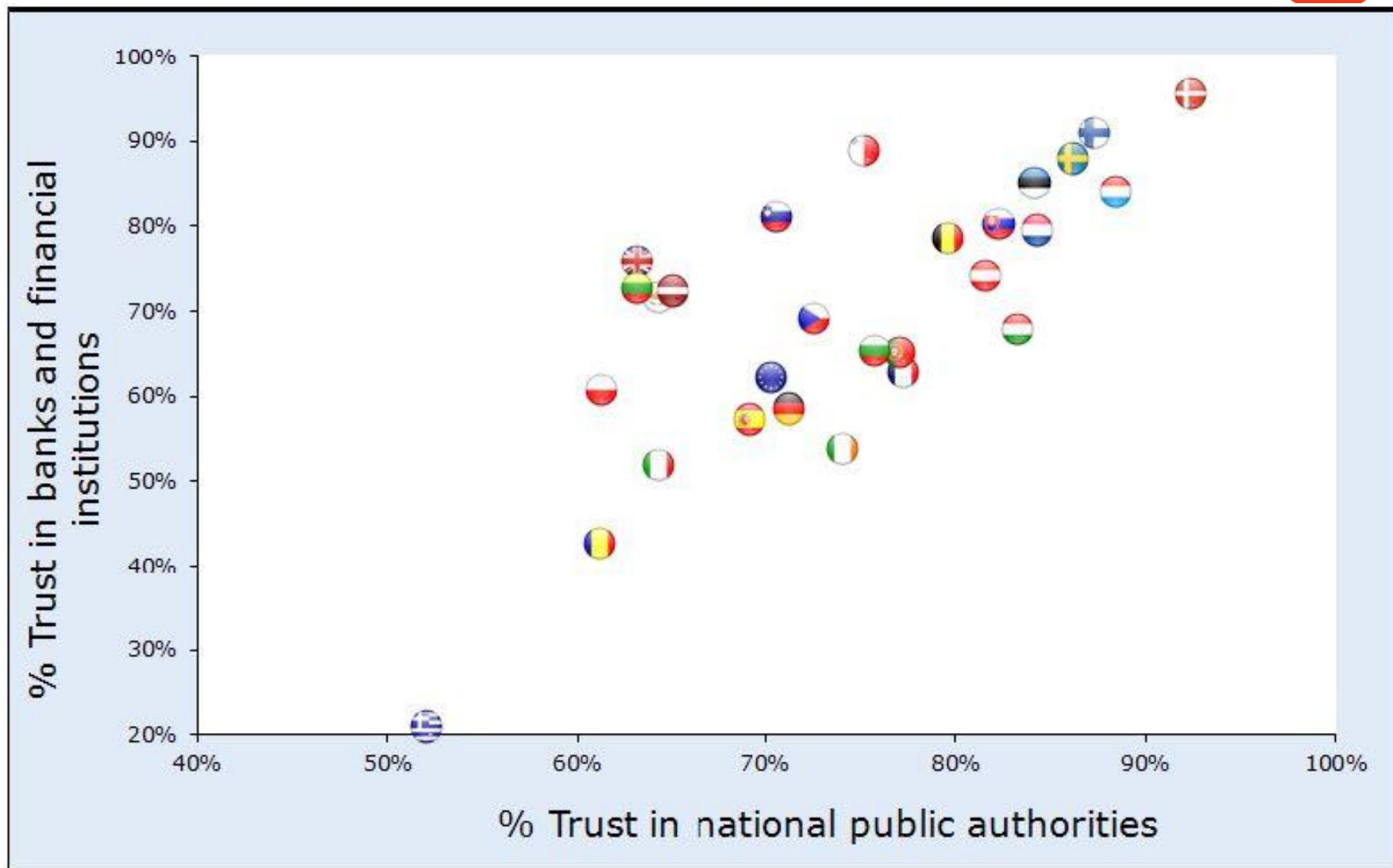
Sotsiaal-psühholoogiline dimensioon

Privaatsuse piiride paikapanek toimub lähtuvalt inimeste ja sotsiaalsete gruppide või ühiskonna hoiakutest privaatsuse suhtes, nt

- Andmete kasutuse eesmärgi määratlemisel
- Väärtuste kaalutlemisel (privaatsus versus turvalisus, sõnavabadus jne)
- Avaliku ja isikliku hüve kaalutlemisel
- ...

Hoiakud privaatsuse suhtes

Euroopa reformid

- EL isikuandmete kaitse määrused
- EL usaldusteenuste määrus

Privaatsus trumpab innovatsiooni üle?

Pole päris zero-sum game?

- Kaalutlemise ruum
- Public consent/Public acceptance
- Privacy by design
- Läbipaistvuse ja usalduse hoidmine oma tegevuses

Aitäh!